

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/57/2020
Identifikačné číslo spisu: 4118010602
Dátum vydania rozhodnutia: 20.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4118010602.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M., na neverejnom zasadnutí konanom 20. januára 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Z. J. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného Z. J. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/9/2020 z 12. februára 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Z. J. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej aj len „súd prvého stupňa“ alebo „okresný súd“), sp. zn. 4T/52/2018 z 3. októbra 2019, bol obvinený Z. J., nar. X. F. XXXX v E., naposledy trvale bytom v E., A. J.. XXXX/ (ďalej aj len „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že

- dňa 29. mája 2017 o 20:40 hod. viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky E. V. - J. s EČ E. XXXES rýchlosťou najmenej 45 km/hod. po ceste III. triedy 1687 v obci S. smerom na obec T. - L., pričom v ľavotočivej zákrute viedol vozidlo v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov s povinnosťou v jazdnom pruhu jazdiť vpravo pri pravom okraji jazdného pruhu, čiastočne v protismernom jazdnom pruhu, kde v tom čase viedol rýchlosťou najmenej 53 km/hod. motocykel značky G. T. XXXR s EČ E. V. X. G. so spolujazdcom O. D., pričom motocyklista X. G. na jazdu obžalovaného reagoval vyhýbaním sa s motocyklom vľavo do protismeru, na čo obžalovaný stočil riadenie vpravo naspäť do pravého jazdného pruhu, následkom čoho došlo k nárazu pravej bočnej časti motocykla do pravého predného vozidla E. a k následnému pádu poškodených O. D. a X. G. na vozovku, v dôsledku čoho X. G. utrpel púrazový šok, otvorenú zlomeninu pravej stehnovej kosti, zlomeninu pravého predkolenia s posunutím úlomkov, tržnú ranu pravej päty, pomliaždenie pľúc vpravo a ich prepichnutie s kolapsom, pomliaždenie brucha a krvácanie do dutiny brušnej vzadu a zlomeninu nosných kostí bez posunutia úlomkov s dobou liečenia a práceneschopnosti minimálne 1 rok, počas ktorého bol závažne ovplyvnený jeho obvyklý spôsob života

najmenej 27. októbra 2017 spolu a spolujazdec na motocykle O. D. utrpel zlomeninu oboch čelových dutín, zlomeninu oboch okrajov očí bez posunutia, zlomeninu báze lebečnej s minimálnym krvácaním do dutiny lebečnej, tržné rany na kolene vpravo, mnohopočetné, odreniny kože, poškodenie mäkkých štruktúr pravého kolena vpravo, mnohopočetné odreniny kože, poškodenie mäkkých štruktúr pravého kolena a ľavého ramena s dobou liečenia a práceneschopnosti od 29. mája 2017 do 21. júna 2017, počas ktorej bol sťažený jeho obvyklý spôsob života minimálne 7 dní.

Za to bol obvinenému súdom prvého stupňa podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, nezistiac žiadnu poľahčujúcu okolnosť § 36 Trestného zákona a zistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona a § 41 ods. 1 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov s tým, že podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona okresný súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienične odložil. Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona súd určil obvinenému skúšobnú dobu vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov s tým, že súčasne obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 2 (dva) roky.

Napokon postupom podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal súd prvého stupňa poškodených:

- Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., Panónska cesta 2, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 35 937 874,
- Union zdravotná poisťovňa, a. s., Bajkalská 29/A, Bratislava, IČO: 36 284 831,
- X. G., nar. XX. A. XXXX, bytom T. - L. XXXX,
- O. D., nar. X. A. XXXX, bytom A., Z. G. XXX/X

s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Nitre (ďalej aj len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) ako súd odvolací, rozhodujúc na podklade odvolania podaného obvineným, rozhodol uznesením, sp. zn. 2To/9/2020 z 12. februára 2020 tak, že odvolanie obvineného postupom podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Proti vyššie označenému uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený Z. J. prostredníctvom obhajcu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Čo sa týka samotného obsahu podaného dovolania, obvinený v prvom rade stručne zrekapituloval procesný priebeh konania predchádzajúcemu podaniu dovolania, pričom samotnú prípustnosť podaného dovolania s poukazom na ním údajne naplnený (a v dovolaní označený) dôvod dovolania odôvodnil prioritne s poukazom na „vážny rozpor“ medzi zisteným skutkom a jeho právnym posúdením podľa vyššie označených ustanovení Trestného zákona. Obvinený v tejto súvislosti vyložil obsah jednotlivých skutkových podstát trestných činov, za spáchania ktorých bol uznaný za vinného - konštatoval, že je síce pravdou, že v posudzovanej veci došlo k fyzickým zraneniam, ale je „neprijateľné“ (cit.) obžalovať niekoho len z toho dôvodu že je vylúčené, že páchatelom ublíženia na zdraví nemôže byť ten, komu bola ťažká ujma na zdraví spôsobená, ako v predmetnej trestnej veci urobil prokurátor. Obžalovaný môže byť trestne zodpovedný za následok, ktorý spôsobil, len ak by ho zaviniel. V nadväznosti na uvedené obvinený v podanom dovolaní podrobne rozviedol a podal právne - teoretický výklad pojmu zavinenie v trestnom práve hmotnom. Totožne podrobil teoretickému rozboru aj pojem nedbanlivosť pričom dodal, že ak nepredvídateľný príčinný priebeh nie je v zavinení obsiahnutý, páchatel nezodpovedá za vzniknutý následok. V tomto smere obvinený podrobne zrekapituloval priebeh skutku, pričom dodal, že pri porušení pravidiel cestnej premávky, ktoré majú spravidla za následok dopravnú nehodu s vážnymi následkami na živote a zdraví alebo spôsobia škodu na majetku, možno okrem iných zaradiť aj jazdu v protismernej časti cesty a treba posudzovať, ktoré a koho porušenie pravidiel cestnej premávky bolo zásadnou príčinou následku.

Obvinený ďalej doplnil, že v prejednávanej veci si odvolací súd plne osvojil argumentáciu súdu prvého

stupňa a nad jej rámec uviedol, že vykonanými dôkazmi bolo nepochybne preukázané, že skutok sa stal a vzhľadom na závery znaleckého posudku Ing. X. L. je potrebné konštatovať, že dopravnú nehodu zaviniel obvinený, keď sa dostatočne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, vybočil v ľavotočivej zákrute so svojím vozidlom čiastočne do protismeru a následne došlo k nesprávnej reakcii protiídúceho motocyklistu vyhýbaním sa vľavo do protismeru, na čo obvinený stočil riadenie vpravo do svojho jazdného pruhu, kde došlo k zrážke motocykla s autom. Odvolací súd poukázal na to, že napriek vypracovanému znaleckému posudku Ing. K., znalec Ing. L. zotrval na svojich záveroch a zdôvodnil, prečo naďalej považuje za prvotnú príčinu vzniku dopravnej nehody nesprávnu techniku jazdy obvineného, ktorá technicky nie je vysvetliteľnou. Oba sudy absolútne znehovali znalecký posudok Ing. K., ako aj jeho výpoveď z hlavného pojednávania, kde reagoval nielen na znalecký posudok Ing. L., ale aj na jeho výpovede. Z uvedeného dôvodu si obvinený dovolí tvrdiť, že práve preto existuje vážny rozpor medzi zisteným skutkom a jeho právnym posúdením. V tejto súvislosti obvinený citoval z výpovede znalca Ing. K. na hlavnom pojednávaní a osobitne jeho konštatovania rozdielnosti záverov v znaleckých posudkoch ohľadom možností zabránenia vzniku dopravnej nehody, k čomu opätovne pripojil ďalší opis skutkového deja.

Obvinený podotkol, že z oboch znaleckých posudkov vyplýva, že napriek jazde obvineného v časti za stredovou deliacou čiarou mal motocyklista dostatok miesta vo svojom jazdnom pruhu, aby bezpečne pokračoval v jazde, nakoľko pohybom vozidla obvineného nebol obmedzovaný. Obvinený nevytvoril oproti idúcemu motocyklistovi z technického hľadiska náhlu prekážku. Napriek tejto kvalifikovanej a vyčerpávajúcej výpovedi znalca Ing. K. si sudy osvojili závery Ing. L. a obvineného uznali za vinného zo spáchania skutku. Ďalej obvinený pokračoval podrobným teoretickým rozborom, resp. výkladom pojmu príčinný vzťah (kauzálny nexus) a pravidlami jeho skúmania. Obvinený dodal, že „podstata problému“ v jeho trestnej veci spočívala v otázke, či zistené skutkové okolnosti umožnili súdom dospieť k záveru, že svojím konaním naplnil objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu podľa § 157 Trestného zákona. Toto bolo potrebné hodnotiť z pohľadu výkladu teórie príčinnej súvislosti, resp. jej gradácie a všetky určujúce okolnosti konkrétneho prípadu. Pre danú vec to znamenalo hodnotiť celkovú dopravnú situáciu, charakter cestnej komunikácie, viditeľnosť a mieru porušenia povinností jednak obvineného, ako aj poškodeného. V tomto smere však sudy nepostupovali; naopak, napriek zistenému skutkovému stavu dospeli k záveru o vine obvineného. Sudy nemali jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností za preukázané, že konanie obvineného naplnilo objektívnu stránku trestného činu ublíženia na zdraví. Na základe vykonaného dokazovania nebolo možné s ohľadom na objektívne a subjektívne kritérium konania obvineného vyvodit' akékoľvek zavinenie, predovšetkým s poukazom na znalecký posudok a výpoveď znalca Ing. K. Obvinený je názoru, že nekonal v rozpore s povinnosťami uloženými zákonom ako ani s tou, ktorá je uvedená v § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov a ani sa nemohol domnievať, že oproti idúci motocyklista napriek jazde obvineného v časti za stredovou deliacou čiarou v protismere bude reagovať vyhýbaním sa s motocyklom vľavo do protismeru. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že skutok tak, ako je právne kvalifikovaný v obžalobe, je trestným činom, nakoľko nebolo preukázané naplnenie obligatórneho znaku skutkovej podstaty trestného činu a to stránky objektívnej.

S poukazom na vyššie uvedené obvinený Z. J. v petite podaného dovolania navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že

- postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku rozsudkom vysloví, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/9/2020 z 12. februára 2020 a v konaní, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v § 319 Trestného poriadku a § 157 ods. 1, resp. § 158 Trestného zákona,
- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/9/2020 z 12. februára 2020, ako aj rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T/52/2018 z 3. októbra 2019, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad a napokon
- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikáže Okresnému súdu Nitra, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa využívajúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátor“ - vid' č. l. 638 a nasl. spisu).

Vo všeobecnosti prokurátor úvodom v podanom vyjadrení podrobne zrekapituloval procesný postup skôr vo veci konajúcich a rozhodujúcich súdov, pričom dospel k záveru, že dôvody dovolania, tak ako sú deklarované v podanom dovolaní v predmetnej trestnej veci, nie sú dané. Rozsudok súdu prvého stupňa, v spojení s uznesením odvolacieho súdu je zákonný a opodstatnený, a konanie predchádzajúce jeho vydaniu netrpí žiadnymi právnymi vadami. Ak obvinený podané dovolanie odôvodnil výlučne s poukazom na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je so zreteľom na zákonnú dikciu označeného odvolacieho dôvodu zrejmé, že obsah podaného dovolania je v podstate len napádaním správnosti zistenia skutkového stavu, resp. jednostrannosť hodnotenia a vykonávania dôkazov, primárne vo vyhodnotení znaleckého dokazovania. Odhliadnuc od skutočnosti, že rozhodnutie tak súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu je postavené na celom rade ďalších vykonaných dôkazov (výsluch svedkov I., M. a oboch poškodených, resp. listinné dôkazy vrátane zápisnice o obhliadke miesta dopravnej nehody), je dotknutý dôvod dovolania určený na nápravu právnych a nie skutkových chýb rozhodnutia súdu vo veci samej. Keďže Trestný poriadok umožňuje dovolanie podať len za taxatívne stanovených podmienok a v kontexte zmieňovaného odvolacieho dôvodu je dovolací súd viazaný konečným skutkovým zistením, má prokurátor jednoznačne za to, že v posudzovanej veci dotknutý dovolací dôvod nebol naplnený. Bez ohľadu na uvedené prokurátor dodal, že oba skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy sa riadne vysporiadali so skutkovými okolnosťami, z ktorých vyplýva, že k dopravnej nehode, pri ktorej obvinený viedol motorové vozidlo v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona o cestnej premávke čiastočne v protismernom jazdnom pruhu, došlo práve z dôvodu nesprávneho smerového vedenia motorového vozidla obvineným, čím zapríčinil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k zraneniu poškodených. Takto zistený skutkový stav bol následne aj správne právne posúdený a kvalifikovaný. Ohľadom údajného neprihliadania na závery znaleckého posudku vypracovaného Ing. K. prokurátor skonštatoval, že súd prvého stupňa (a následne i odvolací súd) sa dostatočným spôsobom a v potrebnej miere vysporiadali s hodnotením tohto dôkazu, ako aj s rozdielmi medzi oboma znaleckými posudkami.

S poukazom na uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Vyššie menovaní poškodení nevyužili svoje právo vyjadriť sa k podanému dovolaniu a to napriek tomu, že im bol za týmto účelom zaslaný rovnopis dovolania bol (vid' doručky na rube č. l. 628 spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Po vykonaní tejto formálnej prvotnej prieskumnej povinnosti, v intenciách vymedzených v obsahu predchádzajúceho odseku, však najvyšší súd dospel k záveru, že nie je možné o dovolaní rozhodnúť v súlade s návrhom obvineného, pretože je zrejmé, že dôvod dovolania, na ktorý obvinený poukazuje, nie je naplnený a to riadiac sa nasledovným:

+ + +

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Úvodom najvyšší súd vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu opísanému v predchádzajúcom odseku (a

ktorého naplnenia sa podaným dovolaním domáha obvinený) považuje za potrebné vysvetliť význam skutočnosti, že v dovolacom konaní nie je dovolací súd oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku [veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku - samozrejme vyjmúc takú procesnú situáciu, ak je osobou podávajúcou dovolanie minister spravodlivosti v rámci jeho dispozičnej právomoci zverenej § 371 ods. 3 Trestného poriadku].

Pod skutkom treba rozumieť všetky prejavy vôle páchatel'a, ktoré majú odraz vo vonkajšom, materiálnom svete. Zároveň musia byť tieto prejavy, resp. prejav vôle pokryté, resp. pokrytý zavinením páchatel'a. Skutok ako taký je následne vyjadrený v skutkovej vete obžaloby, resp. rozsudku súdu prvého stupňa a ktorú tvoria obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu (subjekt, subjektívna stránka, objekt a objektívna stránka), pričom k nim pristupujú vecné, miestne a časové súvislosti, ktoré spájajú znaky skutkovej podstaty v skutkový dej: skutok.

Inak povedané, zo skutku musí byť zrejma odpoveď na otázky kto, čo, kedy, kde, ako, čím a prečo sa niečoho dopustil.

Zo skutkového hľadiska môže dovolací súd skutkový stav hodnotiť len pomerne izolovaným spôsobom a síce, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Inými slovami povedané, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom platí, že dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa.

Povedané inými slovami, ak skôr vo veci konajúce a rozhodujúce sudy dospeli k záveru, že páchatel' svojim konaním naplnil objektívnu i subjektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu, najvyšší súd v prípade dovolania podaného obvineným nemôže a má vyslovene „zakázané“ ďalej skúmať takto vymedzené kvalitatívne parametre skutku. Naopak, takouto skutočne silnou „zbraňou“ disponuje výlučne minister spravodlivosti - s odkazom na § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Z toho plynie záver, že dôvodom dovolania podaného obvineným principiálne nemôže byť tak alebo onak subjektívne pociťovaná „nesprávnosť“ skutkových zistení. Uvedené vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd v úzkej súvislosti s obsahom predchádzajúceho odseku pre vysvetlenie uvádza, že dovolací súd nemôže v dovolacom konaní iniciovanom dovolaním podanom obvineným posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať.

Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Uvedené nachádza svoje procesno - právne vyjadrenie v skutočnosti, že dovolací súd nie je oproti odvolaciemu súdu riadnou opravnou - odvolacou, t. j. druhostupňovou inštanciou v systéme súdneho prieskumu. Prijatím opačného výkladu by najvyšší súd bol z hľadiska funkčnej príslušnosti pre dovolacie konanie ďalším odvolacím súdom, čo by viedlo k popretiu zmyslu procesného prostriedku dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Dovolací súd preto uzatvára, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové.

Čo sa týka „správnej“ formy dovolacích námietok tak, ako je podrobne precizované vyššie v úvode argumentačnej časti tohto uznesenia, platí nasledovné:

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Súčasne platí, že nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premĺčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod.

Uvedený záver je opätovným odrazom skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, meniť alebo inak modifikovať už stabilne ustálené skutkové zistenia. Práve konanie pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom je totiž priestorom na ich ustálenie.

S ohľadom na citované nemôže najvyšší súd ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie. Ide totiž o činnosť, ktorú možno označiť za zákonom zverenú doménu, ba priam privilegium, ktoré je Trestným poriadkom zverené súdom nižšej inštancie.

Čo sa týka konkrétnych námietok dovolateľa najvyšší súd úvodom konštatuje, že obvinený v podanom dovolaní nesprávne podraduje (subsumuje) skutkové námietky „pod rúško“ právnych námietok (ktoré jedině by bolo možné považovať za relevantné, a teda bolo by potrebné sa nimi zo strany dovolacieho súdu aj kvalifikovane zaoberať).

Bezprostredným následkom tejto skutočnosti je okrem iného to, že podané dovolanie (mimoriadny opravný prostriedok) je koncipované tak vecne, ako aj obsahovo ako ďalšie odvolanie (riadny opravný prostriedok). Priamym prejavom tejto kvalitatívnej charakteristiky podaného dovolania je napokon to, že dovolateľ v podstate ďalej pokračuje vo svojej obhajobe, opakuje (až na malé výnimky) námietky predložené v predchádzajúcom konaní a vôbec nereflektuje na právnu, resp. z materiálneho hľadiska významovú konštrukciu označeného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že pre „úspešné“ použitie dovolacích námietok nestačí len formálne použiť napríklad pojem právny záver, ak z materiálneho hľadiska obvinený ako dovolateľ napáda zjavne skutkový záver.

Inak povedané, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je obvineným síce správne uplatňovaný z formálneho hľadiska, no s poukazom na vecný obsah argumentácie dovolateľa ide celkom zjavne výlučne o námietky skutkového charakteru (teda z pohľadu daného dovolacieho konania - iniciovaného nie ministrom spravodlivosti s poukazom na § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ale obvineným - neprípustné skutkové námietky).

Ako už najvyšší súd zdôraznil vyššie, skutková veta tak, ako bola ustálená zo strany súdov nižšieho stupňa, je pre dovolací súd (konajúci na podklade dovolaní obvineného) záväzná - v predmetnom mimoriadnom opravnom konaní už nemožno prehodnocovať ustálené skutkové závery, skúmať ich úplnosť, či správnosť. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení a (v zásade) neslúži k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili sudy nižších stupňov, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania (výnimkou je len už zmieňovaný dôvod dovolania

dostupný iba pre ministra spravodlivosti).

Čo sa ďalej týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, k tomu je dôležité poznamenať - tak ako to napokon najvyšší súd síce už priam stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku.

Pokiaľ teda obvinený v podanom dovolaní neuvedie námietku právneho charakteru, nie je pri viazanosti uplatnenými vecnými námietkami (a nie dôvodmi dovolania podľa § 371 Trestného poriadku) nielen povinnosťou, ale ani možnosťou dovolacieho súdu sa následne akokoľvek vyjadrovať k otázke samotnej správnosti právnej kvalifikácie ustáleného konania.

Akokoľvek ďalšia argumentácia dovolacieho súdu je s poukazom na už doposiaľ vyjadrené zbytočná, keďže by išlo len o opätovné opakovanie už vyššie podrobne precizovaných právnych úvah.

Na ústavne konformné vysporiadanie sa s námietkami obvineného v takom prípade plne postačuje strohé konštatovanie, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými (ale tiež právnymi) závermi súdu prvého stupňa, a tieto považoval sa dostatočne preukázané vykonanými dôkazmi, pričom dovolací súd nezistil nesúlad medzi skutkovou a právnou vetou, ako ani iné hmotnoprávne pochybenie nedotknuté zákonnou limitáciou podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Pre dovolací súd je summa summarum rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený Z. J. spáchal skutok tak, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa a s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd.

Zjednodušene povedané, pre dovolací súd je podstatné, že použitú právnú kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označených trestných činov a majú tomu zodpovedajúci odraz v právnej vete, čomu zodpovedá právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona spáchanom v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví § 158 ods. 1 Trestného zákona.

Ak obvinený v tejto súvislosti konštatuje existenciu „vážneho rozporu“ medzi zisteným skutkom a jeho právnym posúdením s poukazom na „negáciu“ znaleckého posudku Ing. K. predloženého obhajobou s poukazom na chybné posúdenie príčinnej súvislosti medzi konaním obvineného a spôsobeného následku, je treba uviesť nasledovné:

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže naplňať poukaz obvineného na to, že v konaní nebola vykonaným dokazovaním „správne“ preukázaná subjektívna, resp. objektívna stránka trestného činu s odkazom na ním uvádzanú vlastnú interpretáciu skutkového deja. Táto totiž nepredstavuje nič iné, ako vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu. Tento vzťah nie je možno skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavil v jeho konaní, ktorý je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Zavinenie je ako subjektívna stránka trestného činu znovu vždy preukazované zásadne na základe konkrétnych skutkových okolností, ktoré, ako je zrejmé z vyššie vyjadreného, v konaní o dovolaní nie je možné preskúmať (samozrejme znova okrem už označenej procesnej situácie, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti v tam uvedenom rozsahu uplatniteľných dovolacích námietok).

Opäť pritom platí, že ak sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými (ale tiež právnymi) závermi súdu prvého stupňa a tieto považoval sa dostatočne preukázané vykonanými dôkazmi, nie je najvyšší súd oprávnený na ďalšie prehodnocovanie materiálnych dôvodov ustálených súdmi nižšieho stupňa. To znamená, že najvyšší súd nie je oprávnený skúmať, či súdy nižšej inštancie vykonali, prípadne vyhodnotili určité dôkazné prostriedky „správnym“ spôsobom. Uvedené primerane platí aj pre

takto získané poznatky slúžiacie na ustálenie skutkového stavu v miere spoľahlivo postačujúcej pre spravodlivé rozhodnutie vo veci.

Dovolací súd v nadväznosti na vyššie vyjadrené dodáva, že konanie páchatel'a opísané v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa je následne možné plynulo „pretaviť“ do jedného z prvkov objektívnej stránky trestného činu, ktorú predstavujú okrem konania i následok a príčinný vzťah (kauzálny nexus) medzi konaním a následkom. Pri páchaní trestného činu ide vždy o ľudské konanie (resp. opomenutie konania), t. j. prejav vôle trestnoprávne zodpovedného subjektu vo vonkajšom svete, ktoré v sebe poníma tak vôľovú - vnútornú - zložku (psychické pochody, myšlienky a rozhodnutia páchatel'a), ako aj fyzickú - vonkajšiu - zložku (táto sa prejavuje buď aktívnym pohybom, resp. zdržaním sa takého pohybu, resp. inej formy konania formou opomenutia).

Ak následne najvyšší súd rozmení vyššie uvedené právne úvahy na drobné je zřejmé, že ak nie je v dovolacom konaní možné skúmať vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, nemožno prirodzene skúmať ani prejav tohto vnútorného vzťahu demonštrovaného v konkrétnom konaní páchatel'a (objektívnej stránke).

V danom prípade sú totiž obe vyššie označené obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu jasne a zreteľne vyjadrené v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa, ktorá je plne súladná s bezprostredne nadväzujúcou právnou vetou označeného rozsudku.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu (ak dovolateľ v predmetnej trestnej veci namietal sčasti naplnenie tak subjektívnej, no najmä objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví) vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je kategóriou procesného, a nie hmotného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

Čo sa týka vyhodnotenia vykonaného dokazovania skôr vo veci konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi, v zmysle zostávajúcej dovolacej námietky obvineného, najvyšší súd konštatuje, že v rámci svojej rozhodovacej praxe ustálil, že ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť (úmysel, motív, konanie, následok a pod.) považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovania akési „prehodnocovanie“ správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu, ktorý je, rozmenený na drobné, množinou skutkových otázok.

Na tom nič nemení nesúhlas obvineného s „negáciou“ ním predloženého znaleckého posudku v odvolacom konaní. Dovolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (primerane vid' III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd zároveň dopĺňa, že svojvoľné rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania, resp. flagrantné ignorovanie obhajobných námietok alebo skutočností prezentovaných

obhajobou na svoju obranu môže za istých okolností predstavovať - naplňať dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom) Stane sa tak príkladmo vtedy, ak súd nevysvetlí, resp. neodôvodní v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku (ktoré uznesenie sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku zrozumiteľným, úplným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania, resp. úplne opomenie reagovať na skutočnosti prezentované obhajobou, čím rozhodnutie zaťaží vadou nepreskúmateľnosti. Zároveň musia v takom prípade existovať ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu. Takáto situácia však v posudzovanom prípade nenastala, o čom svedčí skutočne precízny obsah odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa, resp. uznesenia odvolacieho súdu.

Ak obvinený zároveň nepriamo namieta nevykonanie tzv. kontrolného znaleckého dokazovania, najvyšší súd reaguje tak, že nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže byť dovolacím dôvodom - avšak podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je totiž otázkou skutkovou a nie právnou.

S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní „dostatočného množstva“ dôkazov súdom (ak nepotrebnosť takéhoto postupu bola riadne odôvodnený minimálne v rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) zodpovedať žiadnemu dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Okrem toho najvyšší súd nezistil, že by konanie vedené voči obvinenému bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru a konštatuje, že v trestnom konaní (postupom orgánov činných v trestnom konaní či súdov) nedošlo k podstatnému - zásadnému porušeniu procesných pravidiel dokazovania.

Riadiac sa uvedeným najvyšší súd argumentáciu obvineného vo vzťahu k existencii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odmietol ako nedôvodnú a to výlučne s poukazom na skutočnosť, že argumentácia obvineného plyní z nesprávneho pochopenia významového obsahu naposledy uvedeného ustanovenia Trestného poriadku. Súčasne platí, že obvinený prípustnosť citovaného dôvodu dovolania beztak odôvodnil v princípe výlučne s poukazom na ním vyjadrený nesúhlas s hodnotením vykonaného dokazovania, resp. ustálenia skutkových okolností, pričom tieto zároveň hodnotil zo svojho (a pochopiteľne pre neho priaznivejšieho) uhla pohľadu. Vyššie vyjadrené primerane platí aj vo vzťahu k námietkam obvineného spočívajúcim v subjektívne pocitovanej „nespravodlivosti“ ohľadom prevzatia záverov jedného zo znaleckých posudkov, ktoré boli v konaní pred súdmi nižšej inštancie predložené.

Z uvedeného vyplýva, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uplatňovaný obvineným v trestnej veci tvoriacej predmet dovolacieho prieskumu naplnený nebol.

Nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu označeného obvineným v podanom dovolaní rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.